

geneeskundigen door middel van het *Tijdschrift* kenbaar te maken. Het geneeskundig publiek zal dan een overzicht hebben over de resultaten der behandeling van 475 gevallen; conservatieve en chirurgische behandeling zullen met elkaar vergeleken kunnen worden; het oordeel zal dan in ieder geval ruimer en dus juist zijn dan na de kennismaking met de 51 gevallen, waargenomen door dr. VAN DE VELDE 1) of met het enkele geval van dr. MENKO 2).

Ondergeteekenden verzoeken derhalve de redactie met het opnemen van ingezonden stukken of mededeelingen omtrent bovengenoemd onderwerp te wachten, totdat het rapport der commissie in de vergadering is behandeld.

De commissie voornoemd:

dr. L. F. DRIESSEN.

J. W. C. VAN KESTEREN.

Amsterdam, 11 April 1909.

DE BEHANDELING VAN INWENDIGE BLOEDING.

In het ingezonden stuk van collega MENKO in het vorige nummer van dit *Tijdschrift* komt een zin voor, waarop ik even de aandacht meen te moeten vestigen. Ik bedoel den zin, waarin hij beschrijft de taak van den geneesheer bij inwendige bloeding. „*Hij tracht natuurlijk door middel van excitantia, kamferæther, zoutwaterinspuitingen den algemeenen toestand te verbeteren*” (ik cursiveer). Deze raad is verkeerd. Het beginsel van alle wijsheid bij een inwendige bloeding, welke men niet meester is, luidt aldus: absolute physische en psychische rust en het bevorderen van een zoo gering mogelijke hartswerking. De natuur helpt zich zelve in zulke gevallen door plaatselijke vaatcontractie en thrombusvorming, en deze wordt in de hand gewerkt door een langzamen bloedstroom, onder lagen druk. Vindt men bij een patiënte met inwendige bloeding een kleinen pols, dan is deze een teeken van verminderden bloedsdruk, welke men met vreugde moet begroeten. Exciteert men een dergelijke patiënte, dan gaat men de thrombusvorming tegen, de bloeding wordt door den hooger en druk sterker en was het vat reeds door een thrombosloten, dan kan deze weder worden uitgestooten. Spuit men zoutwater in, dan doet men driedubbel kwaad: men exciteert, men vermeerdert de hoeveelheid vocht in het vaatstelsel, waardoor relatief meer bloed uittreedt, en men vermindert het thrombusvormend vermogen. Van patiënten, die na een dergelijke behandeling zijn genezen, kan men dan ook gerust zeggen, dat zij *niettegenstaande* deze behandeling zijn hersteld. De rationeele conservatieve behandeling bestaat hierin, dat men de patiënten plat te bed legt met verhoogd voeteneinde, een ijsblaas op den buik legt (meer uit een psychisch dan wel physisch oogpunt) en er voor zorgt, dat zij zoowel psychisch als physisch volkomen rustig blijven. Dit laatste werke men in de hand door de kamer donker te maken en zoo noodig een morphine-inspuiting te geven.

BODO SLINGENBERG.

Amsterdam, 11 April 1909.

1) Zie *Ned. tijdschrift v. geneeskunde* n°. 14, blz. 1102.

2) Zie *Ned. tijdschrift v. geneeskunde* n°. 15, blz. 1210.